

NEMZETI TÁRSALKODÓ.

Második félév.

Holozsvár, Julius' 10kén, 1840.

2. szám

Tartalom: A' selyemtenyésztésről Erdélyben, 9. l. Egy képmutatványkori történet, (Jakab Elek) 12. l. Darvas Julia és Böjti István, (---e---f.) 16. l. Egyiptom' jelen állapota, (T...ki) 16. l.

A' selyemtenyésztésről Erdélyben.

Többen sokszor nyilatkoztatták sajnós aggodalmokat az iránt, hogy e' pénztelen országban nem jön létre a' selyemtenyésztetés, a' melly által kevés hetek alatt, nem is valami bajos, nehéz munkával, hanem csupán gondos ügyelettel, mindjárt készpénzt lehetne szerezni! A' kormány' atyai gondoskodása által, magyar, német és oláh nyelven egy könyvecske (Hoffman Emanuel' munkája) több száz példányban osztott ki az országban, mellyből az adózó nép tanulhassa, selyem galétákból kevés hetek alatt adóját kiszerezni; még sem sikerült, nem haladott, de sőt még meg sem kezdetett a' selyemtenyésztés! mi lehet oka?

Talán 1ször, az eperfa' nem léte?

2szor, a' theoria egyedül, a' könyvből való tanulás praxis nélkül nem elégséges valami új dolog' tökéletes ismeretére, kivált a' hol az olvasni tudás nem közönséges?

3szor, a' filanda' (letekerő gyár) hiánya, a' hová a' tenyésztő biztosan vihetné galétáit, s' mindjárt készpénzzel felválthatná?

4szer, a' galéták' célirányos letekerése' néhez mesterségét értő individuumok' hiánya?

Az első akadály már szinte nem létezik; elterjedett az egész országban mindenfelé az eperfa' ültetése és vetése, Bonezidán, Baldon, Gerenden, Zsibón, Gorbón, Drágban, N. Al-

máson, Mikesen, Bethlenben, Dobokán, Sáromberken s más helyeken, sok ezer eperfa' hijában adja mind eddig drága leveleit. Tudva vagyon, hogy a' melly mag elvettetik julius', augustus' hónapjaiban, abból költ csemetékről már a' más tavaszon lehet levelet szedni, szedés után levágván tövig a' csemete, más évben még elültetésre alkalmas lesz új hajtási által. Tudva vagyon hogy saláta, sárga veres szőlő levéllal, és még rózsafa' zöld levelével is lehet 3 hétig nevelni a' bogarakat szükségben, csak a' béfonásra ha eperfa' levelet kapnak, használható galétákat fonnak, ha nem is olly sok és szép selymet, mint a' tiszta eper levéllal. A' más három akadály tehát igazi oka, hogy nem gyarapodhatik a' selyemtenyésztetés.

Egy filanda' felállítása sok költségbe kerül, és csak úgy fizeti ki magát, ha több ezer font galétát dolgozhatik meg; ha nincs valamennyire biztosítva a' gyáros hogy munkát adhat matóla gyárának, bizonytalanra fel nem állíthatja; ellenben ha nincs biztosítva a' selyemtenyésztelő is hogy vagyon ki megvegye, béfonás után töstént, galétáit készpénzzel, galéta nem lesz; hallatott mondatni: hogy miért filanda? hiszem könnyen kiki maga megtekerheti galétáit. Igen is időöltésből, játékból lehet keveset, olylyast tekerni, a' mellynek fontjáért 9, 10, 11 fr. helyett négyet sem adnak, mert tudatlan kezek fonták, tekerték le a' galétákat, végre, ez az utolsó a' lagnehezebb feladat, t. i. a' fonó lea-

nyok' megszerzése! Ha gépelyt, matólát, 's a' t. meg is készítetne kiki a' költséget nem sajnálván, de hogy ki tekerje le, azt nem lehet ez országban még eddig találni! Állítják ugyan némellyek, hogy eleget lehet Slavoniában találni, a' kik örömetst eljönnek, azonban nagyon csatlakozik a' ki ezt hiszi; próbáltatott a' mult évben, és nem kis szorgalommal, fáradsággal után járással kerestetett bár csak egy fonó leány, a' ki reá venné magát Erdélybe jöni; találtattak is Eszéken és Verséczen, de egy helyről sem ígérkeztek kevesebb fizetésért: egy egy ezüst frtnál napjára, három hónapi itt mulatások alatt, az ételen, szálláson és a' bójóvő 's ki menő úti költségeken kívül — de végre szavokat megmászolván, illy megígért nagy fizetésért sem jöttek bé. Megjegyzésre méltó, hogy az ilyen fonó leány a' galétáról való selyem lefonásnál egyebet nem tud; a' florétet sem tudja megkészíteni, és a' bogarakhoz éppen semmit sem ért.

Nem lesz talán szükség felettvaló itten még megmagyarázni, mi a' filanda, és mi a' filatorri? A' filandában (matóla gyárban) négy forinttól tizen egyig fizetik fontját a' letekert selyemnek, ez a' különbség az árban, egyedül a' letekerés' módjától függ; a' filatoriban (serítő gyár) készül azután, sok ezer orsók' forgása által az organsin (felvető), vagy trama (béverő) selyem.

Bécsben a' sok selyem gyárosak közt egyedül Chevalla Antal tart filatorit, fonó gyárt; ez olly ígéretet tett Erdélyre nézve, hogy mi helyt annyi mennyiségű letekert selymet kaphat itten, melly 50, 60 dolgozt elfoglalhat, azonnal az ide való Szegények' Intézete' két emeletű épületében serítő és szövő gyárt fog állítani, addig is pedig a' selymet, kit neki felküldenek, illő áron mindég készpénzzel kifizeti, ahhoz képest a' hogy lesz, jól vagy rosszabbul letekerve.

Mind ezen előre bocsátottakból tisztán kitetszik, hogy csak úgy lehetne reménység az

országban a' hasznos selyemtenyésztést létre hozni, ha egy olly individuum találkoznék, ki a' tojás' kiköltetésétől fogva, mindent, szint úgy a' bogarak' tartása, mint a' selyem' megfonása és készítése körül tökéletesen ért, és a' mellett a' tanulni kívánókat ezen mesterség' minden ágába bévezetné, megtaníthatná. E' mellett kitanult fonó leányokat szerezne, kik már több évektől fogva dolgoztak selyem gyárakban, ki egy filandát fel tud állíttatni, és a' bogár' célirányos ügyeltetéseire is többeket kész megtanítani, 's a' t.

Nehéz feladat! szinte csüggedni kellene hogy illyen személyt lehessen valahol találni, ha történetesen éppen mostan Doboka vármegye' egyik helységében nem lenne egy olly gyárosné, a' ki mind ezen kívánságoknak nem csak megfelelhet, hanem a' kinek magának is selyem gyára volt, és itten Erdélyben 9 hónaptól fogva jelét adta, mennyire jártas ezen szép mesterség' minden ágában. Még három hónapig lészen az országban mulatása, a' mikor is Eszékre vissza küldetik, mivel egyesnek olly nagy fizetést adni; harmad magával tartani olly sok költséggel, meg nem felel a' célnak, hogy hasznot hajtson a' selyemtenyésztetés. Azon vélekedésben vannak tehát némellyek, hogy nem kellene ezen jó alkalmatosságot elveszteni, nem kellene kibocsátni az országból bár addig, mig a' hasznos selyemtenyésztést legalább a' fővárosban és környékében közönségesse nem teszi, egy filandát és e' mellett tulajdonképpen oskolát is nem állít fel, a' hol tökéletesen meg lehessen tanulni a' selyem bogár tartást.

Tétettek előlegesen azért hozzá némi kérdések: hajlandó volna-e egy két évre magát lekötelezni e' célra munkálendő? Egy két évre, felelé, nem célirányos, mivel ugyan ügyes fonó légyen, és jól ügyekeztek, ha 3 év alatt meg akarja tanulni e' kényes munkát; azért kötelezésének legalább 5 évre kellene terjednie és e-

zen esetben e' következendők lennének kíván-
ságai és ígéretei.

1. Építtessék egy 8 öles fa filanda, jó fe-
dél alatt legyen ez, a' falai kinyíló deszka tábl-
lából álljanak, mellyek vászon napernyőkkel
el legyenek látva. Ebben csináltassék legalább 6
katlan, benne 6 réz üst, 12 fonó gépely, 24
matóla, kádak, csebrek, edények vas abranc-
sokkal, gyékények, kalány, seprű's több szük-
séges apróságok.

2. Egy fa fűrészlő gépely.

3. Egy magazin a' kész selyemnek. Ebben
legyenek polczok, nagy asztalok, mérő fontok,
székek, padok, 's a' t.

4. Egy galéta ölö kemencze, ebben egy nagy
üst, rostélyak, kosarak, táblák, a' mellyeken át
a' gőz megölje a' bogarakat; ha ezek meglen-
nének e' következendőkre igérné magát:

1. A' jó galétákból szép vékony, a' gyen-
gebbekből vastagabb, de mindég jól eladható sely-
met fon, a' faloppe és florettet megkészíti,
hogy len fonó kereken abból is használható se-
lyem nyeretessék.

2. Slavoniából 4 fonó leányt maga fog hoz-
ni, és mivel 6 üstnek 12 fonó szükséges, a' más
8 fonót itten fogadja, tanítja, tartja, fizeti az
egész 5 év alatt. Temesvárig a' maga költségén
hozatja az elsőket, a' Temesváron innen való
úti költség pedig fizetessék meg neki.

3. A' megkívántató 30, 40 öl fát ő veszi
vágatja, darabontakat, fát, vizet hordani ő
maga tart.

4. A' kik tanulni akarnak, azokat vagy ma-
ga tanítja vagy a' kitanult fonók által tanít-
tatni fogja, falura is kimegyen, szegényhez,
gazdaghoz, urhoz, paraszthoz, csak Kolozs-
várhoz egy napi járó földnél messzebb ne le-
gyen, fedeles szekér küldessék és az úti köl-
tség fizetessék.

5. Jó selyem tojásokat fog minden évben
tenyésztetni, és csak 30 ezüst kron. adni lőtját.

6. A' maga szállásán minden esztendőben
egy néhány lót bogarat fog tenyésztetni azon cél-
ból, hogy ez egy oskola legyen, hol meg le-
hessen tanulni a' velek való legcézirányosabb
bánás' módját. Ezen galéták a' Szegények' Inté-
zete' hasznára tartatnának, mivel az adná a' szük-
séges eperfa leveleket, helyet, és eszközöket.

Mind ezen sok költsége 's fáradságáért,
mellyeket öt egymásután következő esztendő-
ben teljesíteni igyekszik, kíván esztendőnként:

1. 800 ezüst frt.

2. Magának butorozott két szobát és egy
konyhát, 's fa tartót.

3. Egy nagy szobát magazinnak.

4. Egy mást a' galétáknak.

5. Egy mást a' fonó leányoknak szállásul.

6. Egy közel levő kertben egy helyet a' ga-
létákat szárasztani.

7. Minden mázsa galétából 5 font marad-
jon neki, hogy azokból a' tojásokat kiszerezhesse.

8. Minden a' gépelyeken csak nem min-
den nap szükséges igazításokért az esztergáros,
lakatos, kádár, asztalos, 's más mesterembere-
ket maga fizeti.

9. Az öt év' eltelése után vissza menő ut-
ja' költségire 80 ezüst frtot.

Az előre bocsátott költségek tehát:

1. A' gyárosné' fizetése - 800 frt.

2. A' szállás sub n. 2, 3, 4, 5 's 6 150 —

3. A' fonó gyár, ölö keme-
cze, üstek 's a' t. hozzá vetve - 500 —

4. Assecuratio, előre nem lát-
ható költség - - - - - 50 —

1,500 ezüst p.

Hogy egyes az első évben az egész 1500,
a' más négy esztendőben pedig ezer ezer frtot
egyedül fizessen, igen nagy áldozat lenne, de
ha csak 20 pártfogó találkoznék 50, 50 frtot e-
züst pénzben fizetendő; az elsőben pedig, a'
gyár' felállítására még 25, 25 frt. létre jöhetne

valahára, a' mit olly régen, és olly sokan kívánnak! Egyike a' kolozsvári első kereskedőknek megígérte, hogy a' pénztárnokságot magára vállalja; ha tehát találkozik 20 részvényes, ha a' részvények' felét octoberben neki által adandják, még a' télen, a' gyárosné' feladása szerint a' szükségeseket megcsináltatná, a' jó matériálét olcsóbb áron igyekeznék megszerezni, tavasszal már hozzá foghatna a' gyárosné a' bogarak' tenyésztéséhez, 1841-ben nyárban pedig a' fonáshoz; a' részvény' másfelét sz. György napkor kellene békfizetni. Ha színte a' részvényeseknek semmi reménységek sem lehetne is, hogy az első esztendőben 75, és a' más 4 évben 50, 50 frjtókat vissza nyerendik, még úgy sem lenne talán nagy áldozat! tekintvén milly hasznos dolgot hoznak létre az országban; de igen is lehet reménység, hogy nem csak vissza kapják, sőt nyereség is jön, ha nem sajnálnak egy kevés fáradságot, szorgalmat. Csak 2 ló tojást tenyésztesse, egy mázsa galéta lesz belőle, a' mit a' gyárban 50 ezüst frban vesznek bé; csak nem minden városi vagy falusi gazdának legyen egy szobája, melly nélkül nyárban el lehet egy néhány hétig, egy közönséges szobában elfér 3 lótból költ bogár, négy hét mulva újra 3 lótot költethet benne, a' hat lótból jön 300 font galéta, és így 150 ezüst fr. úgy szólva semmi költséggel! Ha felállhat itt Kolozsvárt (legalkalmasabb helye a' Népkert) egy filanda, az említett gyárosné' gondviselése alatt, már a' jövő nyáron beveszi mindenkitől a' galéták' fontját 30 kral. ezüstben, három hónap' eltelése alatt megfossa, eladja, az árából ugyan az említett kereskedő legelőbb kifizeti mindennek a' galéták' árát, a' többi pénz eloszlik a' 20 részvényesek között, a' faloppe floret struzzából nyert jövedelem is a' szerint osztatik fel.

A' kik ezen lapokat olvassák, 's a' fennebb előadottakat pártfogásokra méltatják, méltóztassanak az ide való Casino' választottságához in-

tézni frankirozott leveleiket september' első napjáig, mivel azon időn túl a' gyárosné többé nem lesz az országban. Kolozsvárt $\frac{1}{2}$ 1840.

Egy képmutatványkori történet.

(Vége)

R. . . asszonyság egy mindenkézt becsült országos hivatalbelinek özvegye, nyilvános tiszteletben élt jókora vagyon' birtokában.

A' fejedelelné mindjárt utána és leánya után küldött. Mindketten a' fejedelmi terembe vezettetek, magyarázatát várván ezen megtisztetésnek.

Már most igen is érzem védenczem' igen is égő lelkesültét, mond magában a' fejedelelné R. . . kisasszonyt nézve; a' kép nem hazudott. Ezután fenszóval monda: reménylem nem fogják rossz neven venni, hogy ide farrasztottam. A' részvét, mellyet az igazi érzelmek mindig gerjesztenek bennem, téteté azt velem. Kisasszony, Kegyed előtttem nem idegen, én már ismerem, csudálkozok, nemde? még több meglepést készítek Kegyednek; de előbb anyjával akarnék beszélni; nála nélkül semmihez nem kezdhetünk.

E' szóknál a' fiatal leányka a' főudvari dáma által közelebbi szobába vezetett; 's anyja most a' fejedelelnétől megtudá a' képmutatványonali történetet. Álmélata nagy volt, 's nem tudá a' titkot megfejteni.

Asszonyságod' leánya senkit nem szeret? egy ifju sem mutatott iránta különös figyelmet?

Én senkit nem tudok, pedig előtttem eltitkolni semmit nem szokott. Még is ma egészen elváltozott állapotban találtam. Lelkületének fő-

vonása vidámság, 's a' reggeltől fogva, hogy a' képmutatványtól haza jöttünk, nyugtalanak, andalgónak találtam. Most már jut eszembe, valahányszor arczképéről szólánk, melázóbb lett 's még könnyeket is véltem látni szemében.

Az csodálatos, mond a' fejedelemné; éb-reszthete-e egy tekintés illy szenvedelmet; illy eset több is volt. Ezen ifju' tette nagyon megilletett engemet; csak tiszta szeretet tökéleti illy elszánásra.

Nemde bolondság is?

Igaz, a' szerelemben mindig van egy kis bolondság; de azt rendszerint csak akkor szoktuk megösmerni, midőn szeretni megszűntünk. Akárhogy legyen, a' mit hallék, az megerősít szándékomban, 's ha asszonyságod megegyezését adandja, én ezen ifjak' boldogságát szívemre veszem — de még sem mi előtt Ön' leányát meg nem kérdeztem.

Azon magas tisztelet, mit Fenséged irántunk mutat, viszonzá az anya, midőn minket részvételére méltat, elegendő arra, hogy én Fenséged' kívánságára minden föltétel nélkül rea álljak. De azon ifju?

Legyen nyugodt asszonyságod; csak a' legszigorubb vizsgálódás után felöle és caractere felől, fogom bémutatni. Bizonyos tekintetben már csak tetteről is következtethetünk mind szívére mind vagyonára.

Rendelkezzék Fenséged felőlünk mint tetszik. Által adja tehát Ön teljes anyai jogát?

Söt szerencsémnek tartom, ha Fenséged kezeimből elfogadandja.

A' fejedelemné szólítá a' fő udvari dámát, megparancsolván R. . . . kisasszonyt bévezetni. Emesz bémjött és anyjához állott.

Ezen szép szemek, mond a' fenséges pártfogóné, szörnyen feldultak egy szívet; tán tudta nélkül?

A' leány akaratján kívül az arczkép előtti ifjura gondolt és elpirult.

Nekem úgy tetszik, a' dolog nincsen egészen Kegyed' tudtán kívül, folytatta beszédét mosolygva a' fejedelemné, meg fogván a' leányka' szép fehér kezét. Tárja ki nekem szívet egészen: ezen pillanat óta anyja vagyok, vagy testvére, ha inkább szereti; egy kis vallatást kell kiállatnom. Mi történt csak ma reggel a' képmutatványban?

A' leányka még inkább elpirult; de hamar rendbe szedvén magát, mond szeretetre méltó szemérmességgel: istenem, semmi különös, 's tán igaztalanul cselekszem, midőn gondolatomban is vele foglalkodom.

E' szónál anyjára tekintett.

Midőn én a' képtárba léptem, arczképem előtt egy ifju állott; könnyezett, midőn nézte. De talán nem is nézte, tán éppen egyébről gondolkodott. - - -

De igen is nézte.

'S gondolja Fenséged? oh én is azt gondolom. Egy véletlen mozdulatomra felém fordult, 's olly meglepettnek, olly boldognak látszott! olly sok érzés látszott egyszerre szeméből, hogy én megilletődésemben alig tudám hol vagyok. E' pillanatban közeliténék hozzám anyám és testvéreim, 's a' nagy terembe vittek; én követtem őket, a' nélkül, hogy csak egyszer is visszatekintheték. 'S ebből állott minden.

'S azon ifjat először látta?

Még egy esti vigalomban talán igen, de én az óta róla alig gondolkoztam.

Azt nagyon is jól tette, mivel minden, mit felöle tudhatunk; okot ad hinnünk, hogy az a' szép ábrándozó nem egyéb mint tolvaj.

Tolvaj? az lehetetlen.

Az a' terhes gyanu, hogy Kegyed' arczképét ellopta a' képmutatványból.

Ő arczképemet? . . . ellopta.

Valami édes és boldogító érzés szállta meg itt a' leányka' szívet 's szeméi benső megindú-

lását elárulták. Oh azt rosszul tette, mond kedves őszinteséggel.

A' főnséges asszony mind ezt mosolygva nézte; egy ezer forintos banknótát hagyott a' zsákmányért.

No lássák a' tolvajt! mond a' leányka, ki nek egész vidámsága vissza tért e' hírre.

A' fejedelemné egy kegygyel's szivességgel-teli mozdulattal közelebb voná magához.

Kegyed tehát azért nem haragszik reá?

Oh igen bizony! — az én kedves portré-mot! azt én úgy szerettem!

Gyermekem, ne szineskedjünk! Kegyedet szereti azon ifju, 's Kegyed azért reá nem nehezelt.

Az valóban igaz.

Kegyed szereti őt, nemde?

Oh nem, az bolondság lenne, én őt csak egy pillanatig láttam.

De jól meg nézte; egy illy pillanat felér egy századdal. Kegyed szereti őt — — — kissé?

Fenséged' jósága szivem' mélyéig megillet. Fenséged előtt semmit el nem titkolhatok. Oh ha ő az lenne, minek nekem rémlik, hiszem, méltó lenne imadásomra.

Jól vagyon leányom! elég ennyit tudnom.

'S midőn tisztelettel köszönettel távoznak, monda: Ne feledje asszonyom hogy anyai hatalmát reám ruházta; és Kegyed ifju barát-ném, testvérem lett.

Soha sem fogom feledni Fenségedet szeretni, 's áldani; monda a' fiatal leány ritka kellemmel.

* * *

A' fenséges pártfogóné mindent előre kiszámított. Hivatja titoknokát, megparancsolván újságlapokban rögtön minden felé kihirdettetni: hogy egy . . . számozott miniatúr arczkép a' képmutatványból elidegenítettén, az az iránti nyomozgatás egy ifjura vezetett, ki e' tilos cselekvény' terhes gyanuja alatt van.

Másnap a' hirdetmény, héti lapokban ki-

nyomatott. Richard olvasta, de illetődés nélkül.

A' legközelebbi napon az újságlapokban e' tudósítás vala olvasható: „Az említett ifju fogságba tételett, a' gyanu valósúl, 's a' vizsgáló törvényhatóság, hosszas megfontolás után, minden tagadása ellenére is vétkét kétségen kivülinek találta.“

Banknótáról szó sem vala.

Richard olvasván e' második hirdetményt, nem tudá bosszuságát elfojtani: Illyen tehát az emberek igazság' szeretete! kiálta. Fogságra vitetik egy szegény nyomorult, ki tán azt sem tudja, miről vagyon a' szó; börtönbe záratik azon pusztta gyanúra, mit ellene csak vádlói' leleményes agyveleje koholt, gyalázattal illetetik, törvény elébe idéztetik, aztán büntetésre is ítéltetik!

E' gondolattól semmikép nem szabadulhatta; 's bár szívszaggató vala ollyas mitől válni meg, a' mi néki mintegy második élete volt, mindazáltal visszaadni elhatározta. Forró szeretettel nézte meg képét még egyszer és utóljára, sokszor nyomta szívéhez, 's ezzel a' képmutatvány felügyelőjéhez ment.

Mentében eszébe juta banknotája. Ah gondolá, azt valami szegény munkás meg fogta kapni, mi előtt észrevették volna az arczkép' elveszését, 's most engemet egy bűnbánó tolvajnak fog tartani. De ez sem tarthatá vissza szándéka' végrehajtásától.

Itt van, mond a' felügyelőnek, a' kép, melly tegnap előtt elidegenítetett, azon ember, ki ezért fogságba tételett, ártatlan; én vittem ezt el lemásolás végett. Tegye alattomban helyére; itt ez arany, adja annak kire bizandja e' munkát.

Mondja meg az úr nevét és lakát; kéré a' felügyelő. Mire? mikor visszaadom a' képet? Nem akarok titkolódnizni, itt a' kártyám.

A' kártyát és arczképet rögtön a' fejedelemnéhez vitték, ki előtt Richard ez utolsó tetével viszont új jelét adá nemes lelkületének.

Azonban ezzel nem éré meg a' fejedelemné: szigorúnak kelle lennie, mert másért cselekedett; tudakozódtak 's ennek eredményei mind kedvezők valának Richardnak, ő birt mindazon tulajdonokkal, mellyek egy derék férfitban, egy jó polgárban szükségesek; miveltsége szokáson kívüli, szive jó csak kevéssé ábrándzó volt, 's ez egyetlen hibája, mit szemére vetni lehet; birtoka is volt, 's felette teljes rendelkezési joga.

Másnap Richard egy parancsvivőtől bepecsételt nyalábot kapott, a' következő levéllel, mellyben ezer forintos banknótát talált.

„Uram! legyen jó az ide mellékelt nyalábot, hova címe mutatja, megvinni. Ön ott egy személyt találand, ki a' titkot mi ebben foglaltatik fölfedezendi, 's ollyas mit fog adni Önnek, mi ennél kétszerte drágább leend. Valaki szivére vette Kegyed' boldogságát.“

Richard egy tisztelettel csókkal illeté a' fejedelemné' nevét, melly a' levél' végén aláírva volt. Azonban az óra ütött, melly neki a' megnevezett háználi asszonyság' elibe mehetésre alkalmat adott.

Diszes lépcsőzeten juta az első emeletbe, fendobogó szívvvel sietvén; megnyílik az ajtó 's nevét megmondván egy koros férfhoz vezettetett, ki a' legnagyobb nyájassággal fogadta.

Én azon személy' nagy bátyja vagyok, kiért Kegyed látogatásával megtisztelt, 's e' pillanatban atyját képezem.

Méltóztatik megengedni Kegyed, hogy ismeretlenül teszem látogatásomat; egy feljülről jövő meghívásnak engedek, 's csak egy magas személy' közbenjárása tétethető velem azt, mire szivem' legerősb vágyai sem lettek volna képesek reá venni.

Azon fenséges méltóság, kire Ön hivatkozik, ügyvivője vala nálunk, az ajánlotta Kegyed nekünk; tehát isten hozta.

Beszélgetés közt a' nappali szoba' ajtajához értek, három dáma vala ott öszveseregelve:

egy anya, leány 's kívülök még azon fő udvari dáma, kivel mára' fejedelemné udvarában volt szerencsénk találkozni. Ez Richardhoz ment, közelébb vitte 's nevét megmondván fenséges parancsolónéja' nevében bemutatta.

'S mint fogadta a' kisasszony? a' legédebb zavarodással, mi valaha hosszú szemszört gyönyörtől nedvesült szemekre ültetett; egy menyeyei mosolylyal, melly a' halandók' legboldogabbikának idvteli jövendőt nyújtott; mit adott volna, ha lábaihoz sülyedhet? de ez színjatszói, 's ha nagy bajjal is elhagyá.

Az anya elvette kezéből a' nyalábot 's át adá leányának, mit az kibontván egy arczképet vett ki; egymásra nézett a' két szerelmes, 's szemek könnyükben fürödtek.

Habozva tartá a' leány kezében, 's anyjára tekinté, kinek egy megengedő pillanatára remegve nyujtá azt az ifjunak.

Vegye el Ön e' képet; úgy akarják.

Nem, viszonzá ez, tudom én hogy engem egy magasb hatalom kegyel, de azért megengedjen minden, én a' képet „csak Kegyedől ohajtom elfogadni.“

Rövid hallgatás után szeliden nyujtá neki kezeit a' leány, 's ő forrón nyomá azt ajkaiboz.

A' látogatás szinte estig nyúlt; végre az illedelem parancsolá Richard' eltávozását.

Ekkor a' leányka asztalkájáról egy kék cachemir kendőbe takart tojásdad kerek portékát nyujtá neki, mondván: ezt egyedül én adom!

Ez a' bizonyos arczkép volt. Richard mennyben képzelte magát.

Itt bezáródik beszélyünk. Hihető, mi előtt a' tavasz eltelandt, e' két egymást imádó szív, isten előtt inneplé egybeköttetését.

Darvas Julia és Böjti István.

Szeben, jun. 30. 1840.

Vizaknán, Szebenhez 1½ órányira fekvő mező városban egy, a századoktól fogva ismeretes Romeo' és Julia' regényes történetéhez hasonló, szerelem szülte szomorú borzasztó eset történt. Egy deli természetű, szép és ifju, Darvas Julia nevű polgár lánynak két imádói lévén, egyikbe maga Julia, másikba szülői voltak különböző ösztönből szerelmesek. A' leánynak kedveltjével szólni nem vala szabad; szülőji' akaratjának vakon kelle engedelmeskednie, 's a' kényszerített mátkaság megesék. Julia és kedvelt imádója — Böjti István — képzelt boldogságuk' megnyeréséért magok és mások által mindent elkövettek, de esdeklésök nem hallgattatott meg, még akkor sem, midőn a' vőlegény, látván a' szerelmesek' egymás iránti forró érzelmét, Juliáról önként lemondott, 's a' jegygyűrűt visszaküldötte. — István a' leányos háztól örökre eltiltatott. — Az érzelő szerelmesek, mint szokott lenni, levelezni kezdettek, 's megegyeztek, hogy ha a' síron innen nem lehet, legalább azon túl légyenek egymáséi, 's örökre boldogok. Ezen eszelős határozat' végbevitelére időt, helyet, ezközt jelelnék ki, hogy egymásért és egyszerre — meghaljanak. — Szebenbe jönnek; itt két napig együtt mulatnak; egér pusztító labdacsot vásárolnak, 's együtt újra haza mennek. — Julia még az nap kimegy a' kertbe; lombos fák' húsárnyaiban leül a' lágy gyepre; egy egész katulya labdacsot megeszik, 's a' legnagyobb kinok között szerencsétlen szerelmét, 's ezzel ifju' élte' tövises pályáját bévégzi. Mint mondják, István is bévette maga adagját, de keményebb természetű lévén, nekie az nem volt olyan veszedelmes. — Juliát

eltemeték, de apja kedvesét temetésére sem engedé menni. —

István mint tébolyodott járt alá 's fel; és másnap, mintha ő volna a' vőlegény, csinos magyarkába felöltözve, felvirágozva a' temető kertbe megy; kedvese' sírhalmára borúl; a'zi átöleli; magával vitt löfegyverét szívéhez helyezi, elcsattantja: 's forró hű szerelmét kiömlő vérével pecsétli.

A' Juliától kapott leveleket zsebében találták egy az nap általa irottal együtt. — Ebben egyetlen egy és utolsó kérése az vala: hogy hűlt tetemeit Juliája mellé temessék! — kérése nem csak nem teljesített, sőt inkább Julia' atya, leánya' sírdombjáról ön kezeivel kapálta le még azon hantokat is, mellyeket annak kedvese saját vérével áztatott.

A' szerencsétlen érzélgők bárha távol sírveremben is egymástól, nyugodjanak békével! az életben levő ifju érzélgőknek pedig szolgájanak óvó tanúságul.

Ezen újdön történet valóban sok tekintetben megérdemlene egy környülmésebb regényes leírást.

...e...f.

Égyiptom' jelen állapotja.

A' köz inség ez országban mind inkább szembeszökő kezd lenni. Nincs elég kéz a' mezei munkákra. A' gyapott, melly mostan a' legnagyobb bőségben borítja a' mezőket, munkások' hiánya miatt sok helyt bé sem gyűjthető. Ehhez járul még az erőszakto'li félelem. Senki sem tarthatja birtokát bátorságosnak; mondják, hogy maga Boghos Jussuf bey is vagyona' legnagyobb részét testvérehez Triestbe küldötte, mert fél erőszakos kiraboltatásától, vagy felsőbbi rendelés, vagy valamely lázzadás' kiütése által.

T...k.